

Orgelkids ontwikkelt nieuwe onderwijsprojecten

Als dit nummer van *De Orgelvriend* u bereikt is het bijna 4 juli. De dag waarop we feestelijk het jubileum van Orgelkids hopen te vieren met een Inspiratiedag voor iedereen die het orgel meer (jonge) vrienden wil bezorgen. Nog niet aangemeld? Check of er nog kaarten zijn op orgelkids.nl. Ook maken we die dag de uitslagen bekend van de Orgelkids Compositiewedstrijd. We ontvingen maar liefst 48 nieuwe composities voor het Doe-orgel, afkomstig van 28 componisten uit 14 landen. In een volgend nummer van *De Orgelvriend* komen we daarop terug. Ook voor de periode na 4 juli liggen er plannen klaar om het orgel onder de aandacht te brengen bij kinderen en jongeren. In dit artikel lichten we er twee uit: het project Orgelridders voor het basisonderwijs en Orgel-Queeste voor het voortgezet onderwijs. Bovendien geven we inzicht in de werkwijze van scholen en hun 'inkoop' van cultuurprojecten.

LYDIA VROEGINDEWEIJ

Orgelridders: Dicky de Mixer, Wendy Wind en Karel Knoper.

NIEUW PROJECT: DE ORGELRIDDEERS
Stel je dit eens voor: het is 2060. Jongeren die orgel spelen is een volkomen normaal verschijnsel. Het instrument is populair bij een breed publiek, in Nederland en ook daarbuiten. Ouderen willen je nog wel eens vertellen hoe het orgel bijna in de vergetelheid was geraakt, omdat bijna niemand er meer op wilde spelen. Dat tij is gelukkig gekeerd! Orgelridders hebben er samen voor gezorgd dat het orgel bekend is gebleven bij een groter publiek, zelfs toen het even uit de mode dreigde te raken. Ze vertellen graag over hun spannende heldendaad, maar ze geven ook nieuwe raadsels op, die eerst opgelost moeten worden voor het verhaal verder gaat. Zij wakkeren de nieuwsgierigheid aan van kinderen en dagen hen uit om op onderzoek te gaan. Het lesmateriaal voor de eerste les bestaat onder meer uit opdrachtkaarten met gevarieerde opzoekvragen, puzzels, muziek- en knutselopdrachten. Tijdens de tweede les komt het Doe-orgel in de klas en bouwen

Illustraties: Marijke Mosterman op basis van foto's van Dick Sanderman

kinderen een orgel. Voor de derde en afsluitende les zijn de verwerkingsopdrachten gebundeld in een werkblad met een stadsplattegrond. Via een klassikaal te beluisteren hoorspel lopen de kinderen een virtuele route door de stad en vinden daar de sleutel die leidt tot de oplossing van het laatste raadsel. Het project kan in de klas worden uitgevoerd, de eerste en de derde les door de eigen leerkracht of een muzikleerkracht. Voor de tweede les zoekt Orgelkids een groepje vaste organisten die op aanvraag het project in hun regio kunnen verzorgen. Natuurlijk wordt er muziek gemaakt: enkele nieuwe composities die zijn geschreven voor het Doe-orgel krijgen een plaats in het project.

GEEN SPOOKJE

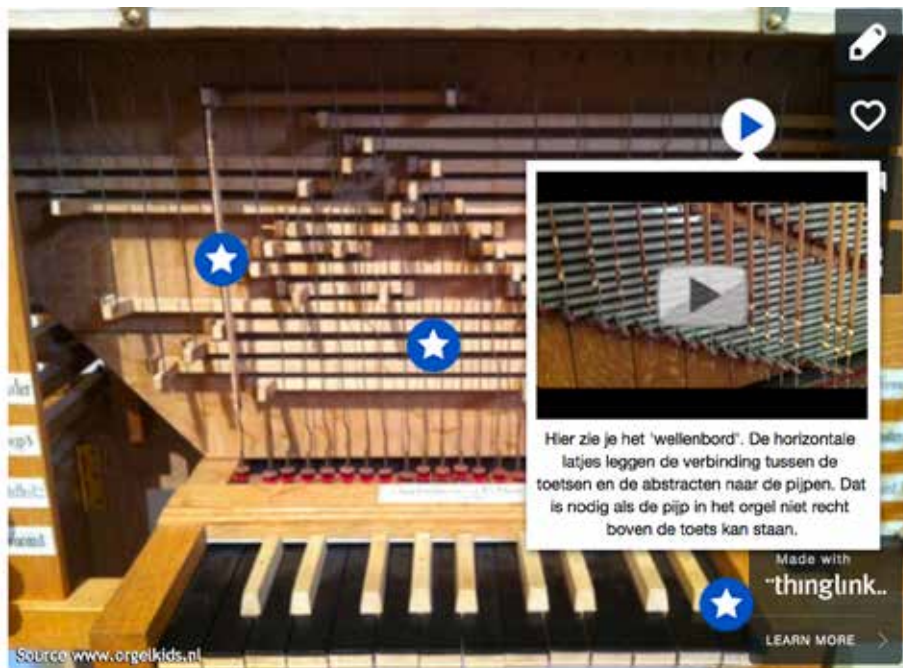
De Orgelridders is een fantasievol verhaal rond tien grappige personages die realistische thema's rond het orgel aansnijden. Zo is Dixy de Mixer gek op het mengen van alle klankkleuren die het orgel kan voortbrengen, vindt Wendy Wind het

transport van wind door het orgel zeer interessant en onderzoekt Max de Meter graag alle technische hoogstandjes. De personages zijn herkenbaar en inspirerend voor kinderen om zelf aan de slag te gaan. Bovendien vormen ze geen belemmering voor reformato- rische scholen, waar sprookjesfiguren niet altijd gepast zijn. De Orgelrid- ders nemen je mee naar verschillende thema's, die passen bij de kerndoelen van het basisonderwijs voor muziek, techniek en erfgoededucatie.

CULTUURBEMIDDELAARS

Het project wordt ontwikkeld vanwege de wijze waarop scholen cultuur- projecten inkopen. In veel plaatsen gebeurt dat niet meer ad hoc, maar met de hulp van een plaatselijk of regionaal bureau. Landelijke over- heid, provincies, gemeentes, centra voor de kunsten, culturaanbieders en basisscholen werken samen om cultuuronderwijs een vanzelfsprekend onderdeel te laten zijn van het lesaan- bod in het basisonderwijs. Dit lande- lijke overheidsprogramma Cultuur- educatie met Kwaliteit (CMK), waarin scholen ook subsidie ontvangen, loopt nog tot eind 2020 en ongeveer de helft van de basisscholen in Neder- land doet eraan mee. Over het vervolg moet de minister nog beslissen. Bij zo'n bemiddelingsbureau werken vakinhoudelijke kunstexperts en adviseurs die de scholen adviseren hoe zij hun kunst- en cultuuronder-

Via mediatool Thinglink maak je eenvoudig interactief instructiemateriaal.

wijs goed kunnen invullen. Zij stel- len catalogi en websites samen per leerjaar waaruit de scholen hun keuze maken. Veel gemeentes kennen de functie van cultuurcoach, die de interne cultuurcoördinator op school (vaak een leerkracht met speciale taakuren) helpt met de keuze uit het aanbod van voorstellingen of lespro- jecten en met de planning. Wil je een educatief orgelproject introduceren bij de scholen dan moet je dus liefst in dat aanbod worden opgenomen. En dat vraagt om een goed omschre- ven project, met lesmateriaal wat in de klas gebruikt kan worden door de (vak)leerkracht. Natuurlijk zijn er nog steeds allerlei mogelijkheden om je eigen project vorm te geven en daarin bijvoorbeeld het bouwen van het Doe-orgel of een bezoek aan het orgel in de kerk een plek te geven. Maar we weten uit ervaring dat een aanvullend kant-en-klaar aanbod zoals de Orgelridders ook gewenst is.

VOORTGEZET ONDERWIJS

Ook in het voortgezet onderwijs zijn er cultuurbemiddelaars die helpen bij de inrichting van kunstvakken en het leergebied culturele en kunstzinnige vorming (ckv). Bovendien staan de 21^e-eeuwse vaardigheden hoog op de agenda van de scholen, waarbij men leerlingen stimuleert tot eigen initia- tief en exploratie. Leerlingen werken via uiteenlopende opdrachten die

opklimmen in moeilijkheidsgraad aan complexe taken. Ze krijgen daarbij globale richtlijnen die ruimte bieden om zelf oplossingen te bedenken en uit te werken. De docent biedt leer- lingen open-eind-opdrachten, die ze zelf moeten oplossen via onderlinge discussie, onderzoek en gezamenlijke productie, en begeleidt hen hierbij. Ook communicatie en samenwer- king tussen leerlingen is een doel en natuurlijk mediawijsheid.

ORGEL-QUEESTE

Het project Orgel-Queeste gaat ingre- diënten leveren om bij verschillende vakken en leergebieden uitdagende opdrachten te leveren die voldoen aan deze leerdoelen. Bijvoorbeeld met onderzoekopdrachten waarbij leerlin- gen hun eindproduct en de opgedane kennis en ervaring ook delen met anderen. Daarbij leren ze doelgericht gebruik te maken van diverse media- tools. We noemen een voorbeeld: op het platform Thinglink.com kun je foto's en video's interactief maken met links die meer uitleg geven, of een film- pje tonen. Orgel-Queeste bevat straks thematische opdrachten om leerlingen bijvoorbeeld orgelmuziek of technische aspecten van het orgel te laten verken- nen maar ook filmen en documenteren via verschillende mediatools.

Lees meer over de Orgelridders op <http://orgelkids.nl/orgelridders>.

Illustratie: Marijke Mosterman op basis van foto van Dick Sanderman

Max de Meter